

het Nederlandse mijnbouw klimaat: kan het anders, kan het beter?

In ons Quarterly Report End February 2016 meldden we dat de winning van olie en gas nog altijd wordt beschouwd als een activiteit van nationaal belang en dat het Nederlandse beleid erop is gericht om het potentieel van de aanwezige olie- en gasvoorraden zoveel mogelijk te benutten. Gelet op het feit dat met het uitputten van de nu bekende olie- en gasvelden de bijbehorende infrastructuur zal worden ontmanteld en verdwijnen, zou zo snel mogelijk daadwerkelijk uitvoering moeten worden gegeven aan dit beleid: *time is of the essence*.

Time is of the essence maar het activiteitsniveau is en lijkt laag te blijven. We gingen in gesprek met Jan Dirk Bokhoven, voormalig CEO van staatsdeelnemer EBN, en vroegen hem welke veranderingen zouden kunnen bewerkstelligen dat ook de nog resterende olie- en gasvoorraden tijdig worden opgespoord en gewonnen. Uiteraard zonder het belang van veiligheid, gezondheid en milieu geweld aan te doen.

Drie adviezen aan het kabinet

“Ten eerste: wees realistisch en laat de politieke waan van de dag niet leidend zijn. De sector heeft politiek en maatschappelijk de wind tegen, zeker na Macondo en de aardbevingen in Groningen, maar in de transitie naar duurzaam speelt aardgas nog lang een belangrijke rol. We moeten ook niet vergeten dat olie en gas op dit moment onmisbaar zijn als grondstof voor de vervaardiging van allerlei producten en dat is wellicht nog belangrijker dan de hele energiediscussie. Probeer je maar eens voor te stellen als we al deze producten niet meer hadden. Je zou in iedere geval niet erg ver komen met bijvoorbeeld je auto. Nederland heeft olie en gas dus nog hard nodig, als grondstof, als energiebron en als inkomstenbron.

Ten tweede: investeer als overheid zelf in het mijnbouw klimaat. Ik denk hierbij aan de positie van EBN, het ambtenarenapparaat en de informatie- en gegevensverstrekking.

Ten slotte: zorg dat de sector in voldoende mate weet waar het aan toe is. Onzekerheid creëert geen vruchtbare bodem voor investeringen. Communiceer dus met de sector en zorg voor een stabiel mijnbouw klimaat”.

Welke positie heb je in gedachten voor EBN?

“EBN neemt deel in de opsporing en winning maar is géén medevergunninghouder. De deelneming van EBN is indirect, gebaseerd op een overeenkomst met de vergunninghouder (de OvS) . Als gevolg hiervan is de positie van EBN niet gelijkwaardig aan die van de vergunninghouder en heeft EBN, ondanks haar 40% deelneming, een passieve - de vergunninghouders volgende - rol bij de besluitvorming over opsporings- en winningsactiviteiten. Dit is historisch zo gegroeid, maar met alle veranderingen in de Mijnbouwwet die de laatste jaren zijn doorgevoerd, is er nauwelijks meer verschil tussen EBN en de vergunninghouders. Een goed voorbeeld is exploratie: nog niet zo lang geleden nam EBN niet deel en lag het risico volledig bij de vergunninghouder. Nu neemt EBN altijd deel en is er een gelijk speelveld gecreëerd. Veel beter is het daarom om EBN als medevergunninghouder, op gelijke basis als de overige medevergunninghouders, deel te laten nemen in de opsporing en winning.

uit 'Netherlands Quarterly Activity Report – End May 2016' in gesprek met Jan Dirk Bokhoven

---

Als medevergunninghouder zou EBN o.a.:

- een actiever rol kunnen spelen en indien nodig sole-risk kunnen gaan. EBN zou daarmee het activiteitsniveau direct kunnen verhogen;
- een direct in plaats van een indirect recht op de koolwaterstoffen hebben, hetgeen EBN een sterkere positie geeft in geval van bijvoorbeeld het faillissement van de vergunninghouder;
- onduidelijkheid over het door haar verkrijgen van, en betalen voor, door de vergunninghouders verworven gegevens kunnen voorkomen.”

Wat bedoel je met investeer in het ambtenarenapparaat?

“De besluitvorming over olie- en gasvergunningen gaat al jaren traag en wordt alleen maar trager. Ik denk aan de verlening van opsporings- en winningsvergunningen, de toestemmingen tot overdracht van vergunningen en de goedkeuring van de OvS. Ook de noodzakelijke wijzigingen van wet- en regelgeving als gevolg van Macondo (implementatie van de Offshore Safety Directive) en de aardbevingen in Groningen (uitvoering van de aanbevelingen van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV)) verloopt langzaam, en dat is niet alleen te wijten aan de kritische houding van het parlement. De overheid heeft te maken met een krimpambtenarenapparaat, terwijl het werk op energie gebied niet afneemt. Het neemt eerder toe. In dit veranderende speelveld lijkt de olie- en gasector onvoldoende prioriteit te krijgen, ondanks dat de overheid bij de sector wel vaart. Zorg dus voor een voldoende aantal deskundige ambtenaren en leg de prioriteiten daar waar deze volgens het eigen beleid zouden moeten liggen.”

In welk opzicht kan de informatie- en gegevensverstrekking worden verbeterd?

“Het Ministerie van Economisch Zaken (EZ) verstrekt informatie over de opsporing- en winning van olie en gas via het NL Olie- en Gasportaal (Nlog). De informatie- en gegevensverstrekking via de Nlog site is nu een goed startpunt, maar kan nog veel beter. Er zouden meer gegevens ontsloten moeten worden en er zal in deze site geïnvesteerd moeten worden.

Er is nu nog een heel scala aan gegevens die nooit publiek toegankelijk worden gemaakt. Het gaat dan vaak om rapporten met analyses van gegevens. Vaak kunnen de analyses niet herhaald worden, terwijl deze rapporten meestal geen enkele waarde meer voor de oorspronkelijke eigenaren hebben, maar juist wel voor nieuwe vergunninghouders. Om dit soort gegevens tot in het oneindige te bewaren zonder dat iemand er toegang toe heeft, lijkt mij niet erg verstandig. Daarnaast hoeven nu niet alle gegevens aan de overheid verstrekt te worden. Zodra een vergunninghouder de vergunning teruggeeft en uit Nederland vertrekt gaan deze gegevens voor altijd verloren. Het Engelse systeem, waarbij de vergunninghouder de gegevens zelf tot in het oneindige moet bewaren of deze overdragen aan de overheid waarmee de gegevens publiek worden, is een betere methode. De opslag van alle seismische gegevens, inclusief de processing versies, door bijvoorbeeld TNO kan ook nog aan kracht winnen. De gegevens zijn via TNO veel eenvoudiger toegankelijk dan wanneer deze zich bij de betreffende (ex)vergunninghouder bevinden.

De bekendmaking van besluiten laat ook te wensen over. Bijvoorbeeld besluiten tot verlenging van opsporingsvergunningen worden regelmatig pas weken nadat het betreffende besluit is genomen gepubliceerd of worden soms zelfs in het geheel niet gepubliceerd. Dit geldt ook voor de vrijwillige afstand van opsporingsvergunningen. Het gevolg hiervan is dat niet altijd duidelijk is welke gebieden (inmiddels) open zijn.

uit 'Netherlands Quarterly Activity Report – End May 2016' in gesprek met Jan Dirk Bokhoven

---

Een ander voorbeeld is de publicatie van de opsporings- en winningsvergunningen. Hierbij wordt volstaan met een kennisgeving van verlening en ter inzage legging bij EZ in Den Haag. Degenen die geïnteresseerd zijn in de overwegingen die tot verlening van de vergunning hebben geleid, d.w.z. het door EZ toegepast beleid, of in de aan de vergunning verbonden voorwaarden zoals de termijn, moeten een gang naar Den Haag maken.”

Wat is mis met de communicatie en wat is het belang hiervan voor het mijnbouwklimaat?

“Goede communicatie is belangrijk voor een stabiel mijnbouwklimaat: bij wie kan ik terecht voor welke besluiten en beantwoording van mijn vragen en hoe ziet de (vergunning)wereld van morgen eruit.

Bij EZ hebben verschillende reorganisaties plaatsgevonden. Hierover is niet, of onvoldoende, gecommuniceerd met de klanten van EZ, in dit geval de oliemaatschappijen. Onduidelijk is met wie over welke kwestie contact moet worden opgenomen en hoe de organisatie nu in elkaar zit.

Op dit moment liggen verschillende voorstellen tot wijziging van de wetgeving bij het parlement, zoals die in verband met de implementatie van de Offshore Safety Directive en de aanbevelingen van de OVV. Er komt een vergunningsplicht voor opsporingsboringen, onshore zowel als offshore, maar onduidelijk is wanneer en welk overgangsrecht van toepassing zal zijn. Het plannen van nieuwe exploratieboringen is hierdoor moeilijk, zo niet onmogelijk, aan het worden.

Al deze onzekerheden dragen niet bij aan een stabiel mijnbouwklimaat en zonder stabiel mijnbouwklimaat zal, gelet op de hoogte van de benodigde investeringen en de lange aanlooptermijn van de ontwikkeling van een olie- of gasvoorkomen, de animo om te blijven investeren in Nederland niet snel toenemen, maar eerder afnemen.”

Concluderend?

“Ik vraag mij af of Nederland echt het potentieel van de nog aanwezige olie- en gasvoorraden zoveel mogelijk wil benutten of dat het slechts woorden zijn die, in ieder geval voorlopig, niet in daden zullen worden omgezet. *Time is of the essence* en voor het potentieel van de aanwezige olie- en gasvoorraden betekent uitstel afstel. In actie dus.”

Karin Weisenborn (Den Haag 1 Juni 2016)